

**Az irat elektronikus iratról
készített másolat**

2022 SZEPT 26.

Az elsőfokú bíróság, a Fővárosi Törvényszék útján elektronikus kapcsolattartással

h.sz.: 5.P.20.710/2020 – Fővárosi Törvényszék

az

Alkotmánybíróság

részére

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.109/2021/6.

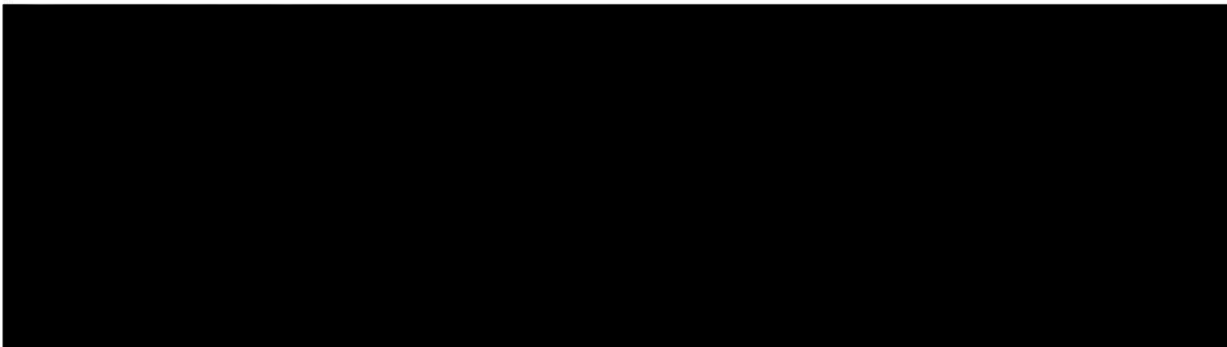
Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:
Fővárosi Törvényszék 5.P.20.710/2020/23.

Felülvizsgálati ügy határozata:
Kúria - Pfv.I.20.948/2021/3.

Tárgy: Alkotmányjogi panasz

Indítványozó [REDACTED] felperes és [REDACTED] felperesi beavatkozó

Az alapul szolgáló per:

A per tárgya: megbízási díj

Tisztelt Alkotmánybíróság !

Alulírott [REDACTED] felperes és [REDACTED] felperesi beavatkozó a fenti perben a korábban csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk Dr. Szepesházi Péter egyéni ügyvéd [REDACTED]

[REDACTED] ügyvéd útján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő törvényes határidőben figyelemmel a kúriai 2022.07.26-i kézbesítésre:

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 67.	
FÓLAJSTROMSZÁM KEZDOIRATON	
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2022 SZEPT 26.
PÉLDÁNY:	IV.
MELLÉKLET:	KÖZTÜK
FÓLAJSTROMSZÁM: UTÓIRATON	

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 2 2 3 3 - 0 / 2022	
Érkezett: 2022 OKT 03.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 4 db	<i>lu</i>

NYILATKOZAT SZEMÉLYES ADATOK KÖZZÉTÉTELÉRŐL

Alulírott az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel az alábbi jognyilatkozatot

tesszük:

Kijelentjük, hogy jelen alkotmánybírósági ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványommal összefüggésben nevünk nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok / **nem járulunk hozzá**

Kérelem

Kérjük, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a 2011. évi CLI. tv. (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerint, hogy a velem, a felperessel és a felperesi beavatkozóval érintett eljárásokban meghozott ítéletek, nevezetesen Fővárosi Törvényszék 5.P.20.710/2020/23. számú elsőfokú és a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.109/2021/6. számú másodfokú jogerős ítélete és a Kúria Pfv.I.20.948/2021/3. számú felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélete beleütköznek Magyarország Alaptörvényébe - XXVIII. cikke (1) bekezdésébe (tisztesseges tárgyaláshoz való jog, részeleme az önkényes mérlegelés tilalma), s (7) bekezdésébe (érdemi hatékony jogorvoslathoz való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás joga, mindezekkel összefüggésben egyrészt az önkényes mérlegelés tilalma, a felperesi, felperesi beavatkozó indokok érdemi elbírálásához való jog) ezekkel összefüggésben az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdésébe (hátrányos megkülönböztetés tilalma) és (1) bekezdése első mondatába (törvény előtti egyenlőség). Végül XIII. cikkének (1) bekezdésébe (tulajdonhoz való jog) ütközését is állapítsa meg az Alkotmánybíróság és a fenti ítéleteket semmisítse meg olyan iránymutatással, hogy a Kúria a másodfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa (2016. évi CXXX.tv. (Pp.) 427. § (1) bekezdése a.) pontja és (2) bekezdése c.) pontja, 2017. évi I.tv. (Kp.) 123. § (2) bekezdése) és a jelen alkotmányjogi panaszban írtak szerinti bizonyítási teher és mérce szerinti bizonyításra, értékelésre kötelezze a másodfokú bíróságot.

MELLÉKLETEK

Az iratokat, így az első- és másodfokú jogerős ítéleteket és a felülvizsgálati határozatot az elsőfokú bíróság terjeszti az Alkotmánybíróság elé. Jogi képviselőnk meghatalmazását csatoltam korábban a bírósági eljárásokban.

JOGORVOSLATI LEHETŐSÉGEK KIMERÍTÉSE, HATÁRIDŐ BETARTÁSA

Jogorvoslati lehetőségeinket már kimerítettük. A Törvényszék ítélete ellen fellebbezést, az Ítéltábla jogerős ítélete ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtottunk be, a kúriai felülvizsgálat is megtörtént, a kúriai ítéletet 2022. július 26-án vette perbeli jogi képviselőnk kézhez elektronikusan, 60 napon belül benyújtottuk jelen alkotmányjogi panaszt az elsőfokú bírósághoz.

ÉRINTETTSÉG

A támadott határozatok eljárásaiban felperes és felperesi beavatkozó voltunk.

TÉNYÁLLÁS

Az alkotmányjogi panasszal támadott elsőfokú és másodfokú bíróság által megállapított és a Kúria által is elfogadott alapügybeli **tényállás** szerint:

„Az alperes mint bérbeadó és a felperes mint bérlő 1999. december 10-én bérleti szerződést kötöttek egymással. E szerint a felperes ügyvédi iroda céljára bérbe vette az alperes tulajdonában álló helyiséget (a továbbiakban: bérlemény). A szerződő felek megállapodtak abban, hogy a bérlő a bérleti díj és a fűtési költség fejében havonta nyolc alkalommal jogi tanácsadó tevékenységet végez a bérbeadónak, aki egyéb jogi szolgáltatást (pl. peres képviselő) külön megállapodás és díjazás fejében kérhet. A bérleti szerződést 2000. január 4-én módosították azzal, hogy ha a bérbeadó bármely okból nem tart igényt a bérlő jogi tanácsadó tevékenységére, úgy a bérlő havi 50.000 forint bérleti díjat tartozik megfizetni. Az alperes mint megbízó és a felperes által képviselt ügyvédi iroda felperesi jogelőd, korábbi I. rendű felperes (a továbbiakban: felperes) mint megbízott 2000. április 1-jén megbízási szerződést kötöttek egymással. Ebben rögzítették, hogy a megbízott havonta nyolc alkalommal végez jogi tanácsadó tevékenységet az alperesnek havi 50.000 forint megbízási díj ellenében. A tanácsadást meghaladó jogi szolgáltatásra (pl. peres képviselőre) a megbízó külön megállapodás és külön díjazás fejében tarthat igényt.

A bérleti szerződés 2. számú módosításaként megjelölt 2000. április 21-i okirat (a továbbiakban: 2. számú módosítás) szerint a korábban módosított bérleti szerződés és a megbízási szerződés alapján a felek a peres képviselőre külön megállapodást kötnek. Ennek kapcsán abban állapodnak meg, hogy a felperes kizárólag pernyertesség esetén, a jogerős bírósági ítéletet követően a pertárgy értékének 10%-át kitevő ügyvédi munkadíjat érvényesíthet. A bérlő jogosult a bérleményt a munkadíjak megfizetéséig birtokba tartani. Ha az alperes határidőben nem fizeti meg a munkadíjat, akkor a bérlő jogosult a bérleményre tulajdoni igényt érvényesíteni. Ha a munkadíjak összege meghaladja a bérlemény értékét, a bérlő köteles munkadíjként elfogadni a megjelölt két ingatlan tulajdonjogát.

A felperes több bírósági eljárásban képviselte az alperest. A Fővárosi Bíróság 4.P.27.145/2001. számú ügyében (a továbbiakban: fővárosi per) a felperes mellett egy másik ügyvéd is eljár. 2008-ban az alperes jelezte, hogy a jövőben nem tart igényt a felperes ügyvédi tevékenységére. 2008. november 11-én a felperes a nála lévő iratanyagot átadta az alperesnek, köztük a vidéki bíróságokon folyt eljárások (a továbbiakban: vidéki perek) iratait. A felperes ezen a napon elismerte, hogy az alperes mint megbízó felé a havi 50.000 forint megbízási díjat tartalmazó megbízási szerződésből eredően nem áll fenn követelése. Az alperes 2009. szeptember 12-i levelével arról tájékoztatta a felperest, hogy megbízási díját nem kívánja megújítani, valamint a bérleti szerződés is lejárt, ezért kérte a bérlemény kiürítését. A felperes 2009. december 1-jei levelében (a továbbiakban: írásbeli felszólítás) tudomásul vette a megbízási megszüntetését – ami már 2008. augusztus 14-én megtörtént – és a bérleti szerződés lejártát. Egyúttal bejelentette, hogy élni kíván az ügyvédi munkadíj iránti igényével, és a szerződésében foglaltak szerint, kizárólag a megnyert perek vonatkozásában, a pertárgyérték 10%-ának megfelelő ügyvédi munkadíjat kér összesen 220.000.000 forint + áfa összegben. Ha a megjelölt összeget határidőben nem kapja meg, úgy a bérleményt továbbra is birtokba tartja. Az alperes 2010. január 8-i levelével arról tájékoztatta a felperest, hogy követelésének nincs semmilyen jogalapja. Egyrészt a felek

között nincs ilyen tartalmú megbízás, másrészt nincs tudomásuk arról, hogy az alperes 2,2 milliárd forint értékű pert nyert volna meg a felperes közreműködésével. Tájékoztatta a felperest, hogy a díjkövetelés és a bérleti szerződés között nincs kapcsolat”.

ELJÁRÁS

„A felperes 220.000.000 forint + áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére, valamint az ügyvédi iroda zavartalan működésének a biztosítására kérte kötelezni az alperest azzal, hogy ha az alperes nem fizeti meg a követelt összeget, úgy a bíróság a megjelölt ingatlanokat adja a tulajdonába. Indokolása szerint a 2. számú módosítás alapján jogosult a megnyert perek után a kereset szerinti igények érvényesítésére.

Az alperes kérte a kereset elutasítását.

Indokolásában vitatta a követelés jogalapját és összegszerűségét, a 2. számú módosítás létrejöttét és érvényességét, valamint a követelés elévülésére hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság rész-közbenső ítéletével megállapította, hogy a 2. számú módosítás érvényesen nem jött létre, a tulajdonjog megállapítására irányuló keresetet elutasította, valamint kötelezte az alperest 11.100.000 forint megfizetésére a felpereseknek egyetemlegesen.

Indokolása szerint a 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás megszakította az elévülést. A pertárgyérték 10%-ának megfelelő megbízási díjat és a tulajdonjog átadását tartalmazó 2. számú módosításban rögzített szerződés akarategység hiányában nem jött létre. A felperes a fővárosi perben meghatalmazással rendelkezett, azzal kapcsolatban rendszeres megbeszéléseken vett részt, ugyanakkor a felek között nem volt díjmegállapodás. A fővárosi per pertárgyértéke, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) alapján az ügyvédi munkadíj 22.200.000 forint lenne, amit eltúlzottnak ítélt, ezért azt mérlegeléssel 50%-ra mérsékelte.

A másodfokú bíróság jogerős részítéletével az elsőfokú bíróság rész-közbenső ítéletét – helyesen részítéletét – részben megváltoztatta, a korábbi I. rendű felperes keresetét elutasította, az alperes marasztalását 8.500.000 forintra leszállította, a fővárosi perrel kapcsolatos ügyvédi munkadíj iránti keresetet ezt meghaladóan elutasította, a 2. számú módosítás létre nem jöttét megállapító rendelkezést mellőzte, egyebekben azt helybenhagyta.

Indokolása szerint a korábbi I. rendű felperes a perben érvényesített követelését a felperesre engedményezte, így anyagi jogosultsága megszűnt. A fővárosi perrel kapcsolatos díjkövetelés elévülésének kezdő időpontja a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 326. § (1) bekezdése alapján 2005. szeptember 9., ezért a 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás megszakította az elévülést. A követelés bíróság előtti érvényesítése 2010. szeptember 20-án megtörtént, így az nem évült el. A 2. számú módosítás érvényes létrejötté nem közbenső ítéletre tartozó jogkérdés, azt csak a részítélet indokolásának kell tartalmaznia. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a 2. számú módosítás nem jött létre, így a tulajdonjog megállapítására irányuló keresetet el kellett utasítani. A fővárosi perben a felperes ügyvédi meghatalmazással rendelkezett, de írásbeli megbízási szerződést nem tudott csatolni. A megbízási szerződés így létrejött, de annak tartalmát a felperesnek kellett bizonyítania. A díjmegállapodás tartalmának ismerete hiányában a megbízottat a kifejtett tevékenységgel arányos díj illeti meg. Az IM rendelet a peres felek viszonyában nem alkalmazható. A másik ügyvéd részére kifizetett díjjal megegyező összeget tartotta arányosnak a ténylegesen elvégzett tevékenységgel.

A Kúria részítéletével a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.

Indokolása szerint nem volt helye közbenső ítélet meghozatalának a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 213. § (3) bekezdése alapján. A felülvizsgálat korlátaira tekintettel a 2. számú módosítás létrejöttét, a megbízási díj összegszerűségét

és a követelés elévülését érdemben nem vizsgálta. Egyetértett ugyanakkor a jogerős részítéletnek azzal a következtetéssel, hogy a pernyertes fél és az őt képviselő ügyvéd jogviszonyában az IM rendelet nem alkalmazandó.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

A felperes 2020. október 7-i beadványában (a továbbiakban: végleges kereset) megjelölt vidéki perek alapján érvényesített díjigények elévülési idejét külön-külön vizsgálta. A 2., 3. és 4. pontokban megjelölt ügyekkel kapcsolatban a felperesnek a végleges kereset előterjesztéséig nem volt konkrét követelése. Az 1. és 5. pontokban megjelölt ügyek esetén a 2016. november 30-án benyújtott iratban érvényesített először igényt az ügyszám és az összecszerűség feltüntetésével. Az 1. pontban megjelölt követelés 2010. december 15-én, az 5. pontban megjelölt követelés 2013. augusztus 30-án elévült, ezért ezekkel kapcsolatban a 2016. november 30-i kereset elkészített. A 2., 3. és 4. pontokban megjelölt követelések 2013. május 1-jén, 2012. január 20-án és 2013. január 2-án elévültek, így a végleges kereset elkészített.

A felperes az első keresetet 2010. szeptember 20-án terjesztette elő, de ebben nem szerepeltek a perek és a megbízási összegek konkrét megjelölései. Maga a felperesi képviselő is úgy nyilatkozott, hogy a kereseti követelésből 200.000.000 forint + áfa volt a fővárosi per díja, míg a vidéki perekre azért jelölt meg 20.000.000 forint + áfa összeget, mert nem tudta, hogy milyen ügyek után, mekkora összegű díjra tarthat igényt. A 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás sem tartalmazott semmilyen konkrétumot: milyen perek alapján, miért a megjelölt összegre tart igényt; nem tartalmazta az ügyek és a kért ügyvédi munkadíjak összecszerűségének a megjelölését, így nem volt alkalmas az elévülés megszakítására. A felperes is elismerte, a végleges kereset előtt nem tudta, hogy milyen peres eljárások alapján, mekkora összegű ügyvédi munkadíjra tart igényt. A 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás és a 2010. szeptember 20-i kereset ezért nem szakította meg az elévülést, amellyel kapcsolatban kommentárta és közzétett határozatokra is hivatkozott. A felperes keresetét így elévülés miatt elutasította.

A felperes és a felperesi beavatkozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolása szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és abból helyes jogi következtetést vont le. A fellebbezésre figyelemmel kiemelte, a 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás alapján az alperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy a felperes képviseletével eljárva mely perekben lett pernyertes, ezért számára egyértelműen beazonosítható volt az írásbeli felszólításban foglalt követelés. A felperes a fővárosi per alapján 200.000.000 forint + áfa, a vidéki perek alapján 20.000.000 forint + áfa díjigényt érvényesített, de sem az írásbeli felszólításban, sem a végleges keresetet megelőző beadványaiban a vidéki pereket és az azok után járó díjigényt külön-külön ügyszámra hivatkozással, összecszerűen nem jelölte meg. A felperes maga is azt adta elő, hogy a vidéki perek vonatkozásában – a szükséges adatok hiányában – a végleges keresetet megelőzően nem tudta megjelölni konkrét igényét, majd végleges keresetében azt több mint 40.000.000 forintban terjesztette elő. A végleges keresetig a bíróságnak és az alperesnek is arról volt ismerete, hogy a korábban megjelölt 20.000.000 forint + áfa összegű díj követeléssel a felperes a vidéki perekkel kapcsolatos teljes díjigényét érvényesíti. A korábbi másodfokú eljárás során a másodfokú bíróság is csak azzal az adattal rendelkezett, hogy a felperesnek a fővárosi perrel kapcsolatban milyen összegű igénye van, valamint a részítélettel el nem bíralt követelés az összes vidéki peres képviselettel összefüggő teljes igény. A részítéletet követően vált nyilvánvalóvá, hogy a végleges kereset nem áll összhangban az írásbeli felszólításban foglaltakkal, mert a végleges kereset összege nem 20.000.000 forint + áfa, hanem annak több, mint a duplája. Az írásbeli felszólításban megjelölt összeg ezért csak egy részét tette ki az alperessel szemben támasztott díjigénynek. A részösszeg ügyenkénti meghatározásának hiányában ugyanakkor nem lehet beazonosítani, hogy a teljes, 43.027.638 forint követelésnek mely vidéki perekhez kapcsolódó

részére vonatkozott az írásbeli felszólítás. A követelés beazonosíthatóságának hiányában ezért az írásbeli felszólítás nem lehetett alkalmas az elévülés megszakítására.

Az újabb peradatra figyelemmel helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a végleges keresetben megjelölt mindegyik peres eljárás vonatkozásában külön-külön vizsgálta a követelés elévülését, majd a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az írásbeli felszólítás a vidéki perek vonatkozásában nem szakította meg az elévülést. A másodfokú bíróság kizárólag ezen új körülményre figyelemmel a jogerős részítéletben az elévülés megszakadásával kapcsolatban kifejtett álláspontját a vidéki perek tekintetében nem tartotta fenn, így az abban foglalt elévülésre vonatkozó megállapítás e körben nem minősül ítélt dolognak.

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 forint felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt 3.500.000. forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli...”

„[23] A felperes és a felperesi beavatkozó **felülvizsgálati kérelmükben** kérték a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és új határozat hozatalával a kereset teljesítését. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet sérti a régi Pp. 229. § (1) bekezdését és a régi Ptk. 327. § (1) bekezdését.

[24] Indokolásuk szerint korábbi előadásaikat fenntartják, mert azok megerősítik a felülvizsgálati indokokat. A régi Pp. 229. § (1) bekezdésének a megsértése körében arra hivatkoztak, hogy a BH2002. 235. számú határozat, valamint az ahhoz kapcsolódó kúriai határozatok (Pfv.20094/2013/4., Kfv.35.46/2011/8., Gfv.VII.30.059/2013., Pfv.III.20.603/2013.) alapján nemcsak a rendelkező részhez, hanem az indokoláshoz is anyagi jogerőhatás fűződik. A jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a jogerős részítélet elévüléssel kapcsolatos döntését. Az írásbeli felszólítás szövegezése egységesen vonatkozott a fővárosi perre és a vidéki perekre is, így a jogerős részítéletben a fővárosi perrel kapcsolatban kifejtett, az elévülés megszakítására vonatkozó álláspont irányadó a vidéki perekre is. Ha az írásbeli felszólítás megfogalmazása alkalmas volt a fővárosi perből eredő díjkövetelés elévülésének a megszakítására, úgy erre alkalmasnak kell lennie a vidéki perek vonatkozásában is. A tényállás és a felek megegyeznek a jogerős részítélettel elbírált keresetrész és a jogerős ítélettel elbírált kereset vonatkozásában, így a jogerős részítéletben írtak ítélt dolognak minősülnek, ezért már nem bírálhatók felül, és nem is vizsgálhatók.

[25] A régi Ptk. 327. § (1) bekezdésének a megsértése körében arra hivatkoztak, hogy a 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás megszakította az elévülést. **2008. november 11-én átadta az iratokat az alperesnek, aki ezt követően 12 évig külön kérésre sem volt hajlandó becsatolni a peres ügyszámokat. Ilyen körülmények között elévülésről, be nem azonosíthatóságról nem lehet szó.** A GKT 72/1973. számú állásfoglaláson alapuló kúriai gyakorlat (BH+2013.7. 304., Pfv.20704/2013/4.) alapján arra hivatkoztak, hogy a felszólítás alkalmas az elévülés megszakítására, ha abból a követelés kötelezettje felismerheti magát a követelést. Az összeg helyes megjelölése nem szükséges az elévülés megszakításához. Az alperes pontosan tudta, hogy ő mit követel a vidéki perek ügyvédi munkadíjával kapcsolatban. **Nem a követelés precíz, minden elemében alapos megjelölése szükséges az írásbeli felszólítással kapcsolatban, hanem a követelés felismerhetősége.** A bírói gyakorlat ezzel kapcsolatban nem szigorú. Nemcsak az írásbeli felszólítás tartalmát, hanem annak körülményeit is vizsgálni kell. A nem kellő pontossággal ismert követelés esetén is meg lehet szakítani az elévülést. **Az alperes a 2008-ban átvett iratok alapján csak 2020 szeptemberében bocsátotta rendelkezésre a vidéki perek ügyszámait.** Az alperes által a bérleti díj megfizetése iránt indított fordított felállású perben is volt beszámítási szándék az ügyvédi díjakkal kapcsolatban, ezért kérték e per iratainak

a beszerzését. Az eljárás bíróságok figyelmen kívül hagyták a jelen per egyik tárgyalási jegyzőkönyvének tartalmát is, ahol az összes perre vonatkozóan tette meg az írásbeli felszólításnak is beillő, az elévülés megszakítására alkalmas nyilatkozatát. **Az írásbeli felszólítás a teljes követelésre irányult, így nem lehet jelentőséget tulajdonítani annak, hogy önhibáján kívül nem tudta a pontosösszezerőséget korábban megjelölni.** A gyakorlat alapján elegendő, ha a felszólítás olyan adatokat tartalmaz, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést azonosítani tudja. Az írásbeli felszólítás alkalmas az elévülés megszakítására, ha az abban közölt adatok alapján a kötelezett meg tudja állapítani, hogy milyen jogviszonyból, illetve tényállásból származó, milyen követelésről van szó. Nincs szükség a jog vagy a követelés összegének a pontos megjelölésére.

[26] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását. Indokolása szerint a jogerős ítélet megfelel a jogszabályoknak.

[27] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése és a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[28] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja szerint ...

[29] ... a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül, valamint érdemben csak azokat a hivatkozásokat vizsgálhatta, amelyek tartalmazzák a megsértett jogszabályhely megjelölését és a jogszabálysértés körülírását is.

[30]

[31]

[32] **A felperes és a felperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelmükben a per egyik tárgyalási jegyzőkönyvében tett nyilatkozatra is hivatkoztak azzal, hogy az megszakította az elévülést.** A felülvizsgálat a fellebbezés alapján meghozott jogerős ítélet jogkérdésben állított hibájának az orvoslására szolgáló rendkívüli perorvoslat. A Kúria következetes gyakorlata szerint a jogerős ítélet csak olyan kérdésben, olyan jogi állásponttal összefüggésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és a másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH1995. 163.; BH1996.372.; Kúria Pfv.V.20.797/2016/11., megjelent: BH2017. 232.). A felülvizsgálati kérelmet nem lehet olyan új körülményre alapítani, amelyre a fél az első- és a másodfokú eljárás során nem hivatkozott (EBH2002. 653.). **A másodfokú bíróság jogerős ítéletével – a felek nyilatkozatai alapján – azt a kérdést bírálta el, hogy a vidéki perek díjkövetelése vonatkozásában a 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás, valamint a 2010. szeptember 20-i és a 2016. november 30-i igényérvényesítés megszakította-e az elévülést. A felperes és a felperesi beavatkozó fellebbezésükben nem hivatkoztak arra, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt tárgyalási nyilatkozat megszakította az elévülést. A Kúria ezért ezt a hivatkozást érdemben nem vizsgálhatta.**

[33] Mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának két kérdésben kellett állást foglalnia. Egyrészt abban, hogy a jogerős részítélet anyagi jogereje miatt a jogerős ítélet elévüléssel kapcsolatos következtetései sértik-e a régi Pp. 229. § (1) bekezdését. Másrészt abban, hogy a 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás megszakította-e az elévülést a vidéki perekből eredő díjkövetelések vonatkozásában.

[34] A régi Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítélettel az egyes kereseti kérelmek felől vagy a kereseti kérelem önállóan elbírálnak egyes részei felől lehet határozni azzal, hogy a részítélet a később hozott ítélettel a beszámítási kifogásra, illetve a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető, vagy megfelelően módosítható. Speciális rendelkezés hiányában a részítélet az ítéletre vonatkozó általános szabályok szerint emelkedik jog-

erőre {Kúria Pfv.V.21.356/2019/8. [46]}. A jogerős részítélet jogereje és a később hozott ítélettel való viszonya körében a Kúria gyakorlata abban összegezhető, hogy a jogerős részítélet anyagi jogereje csak az abban elbírált joghoz és az ahhoz kapcsolódó tényalaphoz fűződik (Kúria Pfv.VI.20.881/2018/7., Pfv.V.21.356/2019/8.), ugyanakkor a később hozott ítélet – a beszámítási kifogás és a viszontkereset további tárgyalása kivételével – nem érintheti a jogerős részítélettel érdemben elbírált kérdéseket (Kúria Pfv.V.21.222/2014/4., Pfv.V.21.356/2019/8.).

[35] A jelen ügyben a másodfokú bíróság jogerős részítéletével a fővárosi perrel kapcsolatos díjkövetelést bírálta el, a vidéki perekkel összefüggő díjkövetelésről nem határozott. A jogerős részítélet a fővárosi perrel kapcsolatos díjkövetelés esedékességét – e követelés elévülésének a kezdő időpontját – határozta meg, és ehhez képest vizsgálta, hogy a 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás megszakította-e ennek a követelésnek az elévülését. A folytatódó eljárásban előterjesztett végleges keresettel a felperes szintén megbízási díj teljesítésének a követelésére vonatkozó jogát érvényesítette. Az erre vonatkozó igény támasztására őt a régi Ptk. 478. § (1) bekezdése jogosítja fel, amely egyben meghatározza az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket is. E szerint a megbízó díj fizetésére köteles, kivéve ha az ügy természetéből, illetőleg a felek közötti viszonyból arra lehet következtetni, hogy a megbízott az ügy ellátását ingyenesen vállalta. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy a megbízott által vállalt ügy ellátásáért – főszabály szerint – díj jár, tehát a megbízási szerződés [rég Ptk. 474. § (1) bekezdés] alapján létrejött megbízási jogviszonyban kifejtett tevékenység ellentételezése a megbízási díj. Mindezek összhangban állnak a végleges keresetben hivatkozott, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 9. §-ával és a 23. § (1)-(2) bekezdésével is. A felperes megbízási díj követelésére vonatkozó alanyi jogát ezért a konkrét megbízási szerződés, valamint az ebben foglalt díjmegállapodás keletkezteti. Adott esetben a jogerős részítélet szerint a 2. számú módosítás nem jött létre, így az abban foglaltakra nem alapítható díjigény. A 2000. április 1-jén megkötött megbízási szerződés a vidéki perekkel összefüggésben nem tartalmaz konkrét megállapodást, az esetleges peres képvisellel kapcsolatos díjazást külön megállapodáshoz köti. E körülmények alapján a végleges kereset tényalapját a vidéki perekre vonatkozó külön megállapodások jelentik. A folytatódó per tárgya tehát e külön megállapodások teljesítése, a felülvizsgálattal érintett releváns kérdés pedig az e külön megállapodások alapján fennálló felperesi követelések elévülése.

[36] A régi Ptk. szabályozása alapján az elévülést követelésenként kell vizsgálni: az elévülés – a főköveteléstől függő mellékkövetelések kivételével – csak az adott követelésre vonatkozik (rég Ptk. 324. §), annak esedékessé válásakor kezdődik [rég Ptk. 326. § (1) bekezdés]; joghatása, hogy az elévült követelést nem lehet bírósági úton érvényesíteni [rég Ptk. 325. § (1) bekezdés]. A felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott következetes kúriai gyakorlat alapjául szolgáló BH2002. 235. számú határozat a keresettel érvényesített jogról való döntés alapjául szolgáló releváns tények és jogi okfejtések, így a felek közötti jogviszony minősítése tekintetében mondja ki az eltérés tilalmát és azok vitathatatlanságát. **A jogerős részítélet a fővárosi pert és az arra vonatkozó egyedi megbízási szerződést tekintette a felperes által kifejtett tevékenységgel arányos díj megítélése szempontjából jelentős ténynek: vagyis a jogerős részítéleti döntés alapjául szolgáló releváns tény a fővárosi per vitelére létrejött megbízási jogviszony volt.** Bár a jogerős ítélet [10] bekezdése szerint a másodfokú bíróság a jogerős részítéletben az elévülés megszakításával kapcsolatban kifejtett álláspontját a vidéki perek vonatkozásában nem tartotta fenn, de ez nem is volt lehetséges, mert a jogerős részítélet kizárólag a fővárosi perrel kapcsolatos díjkövetelés elbírálására vonatkozott. A felülvizsgálható jogerős ítélet ezzel szemben a vidéki pereket és az ezekkel összefüggésben a felek által kötött külön megállapodásokat tekintette olyan tényeknek, amelyek a végleges keresetet megalapozhatják. Így a jogerős részítéletbe és a jogerős ítéletbe foglalt dön-

tés nem azonos tényeken alapult. A tényalap azonossága viszont előfeltétele a jog azonosságának, mert a jog csak az alapjául felhozott tényekkel való kapcsolatában eredményez anyagi jogerőt- Ennek megfelelően a jogerős részítélettel elbírált jog a fővárosi perrel kapcsolatos, míg a jogerős ítélettel elbírált jog a vidéki perekkel kapcsolatos ügyvédi munkadíj követeléséhez való jog volt. A jogerős ítélet felülvizsgálattal nem támadott következtetése szerint ezek a megbízási díjak különböző időpontokban váltak esedékessé, így az eltérő követelések elévülésének kezdő időpontját és az elévülés megszakítását is külön-külön kell vizsgálni. A jogerős részítélet anyagi jogereje ezért nem zárta ki a vidéki perekkel kapcsolatos ügyvédi munkadíj iránti követelések elévülésének elbírálási lehetőségét.

[37] Nem vonható le ettől eltérő következtetés a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott kúriai határozatokból sem. A kifejtettekben éppen az következik, hogy a Kúria e perben is a rendelkező rész és az indoklás egységes értelmezésével határozta meg, hogy a korábbi jogerős részítélet miről döntött véglegesen (Kúria Pfv.III.20.094/2013/4.), valamint a jogerős részítélet és a jogerős ítélet rendelkező részének valódi tartalmát e határozatok indokolási részében foglaltak alapján határozta meg (Kúria Gfv.VII.30.059/2013/5.). A felperes által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Pfv.III.20.603/2013/5. számú határozat a közbenső ítélethez fűződő anyagi jogerő értelmezésére irányult, de a jelen perben a másodfokú bíróság részítéletet hozott, így a két ügy összehasonlíthatóságának hiányában abból nem vonható le megalapozott jogi következtetés erre a perre. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott közigazgatási ügyben hozott kúriai határozat ügyszáma beazonosíthatatlan (Kfv.35.46/2011/8.).

[38] **Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet nem sérti a régi Pp. 229. § (1) bekezdését. A vidéki perekből eredő díj követelések elévülésének megszakításával kapcsolatos jogi következtetés érdemi helyessége pedig az anyagi jog megsértése körében vizsgálható.**

[39] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának nem abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy volt-e olyan menthető ok (pl. a perek ügyszámai ismeretének a hiánya), amely miatt a felperes korábban nem tudta érvényesíteni a vidéki perekkel kapcsolatos díj követeléseit [rég Ptk. 326. § (2) bekezdés], hanem abban, hogy a 2009. december 1-jei írásbeli felszólítás megszakította-e ezeknek a követeléseknek az elévülését [rég Ptk. 327. § (1) bekezdés]. A jogerős részítélet szerint az írásbeli felszólítás alkalmas volt a fővárosi perrel kapcsolatos díj követelés elévülésének a megszakítására, amit a Kúria részítéletével érdemben nem bíralt felül, és annak érdemi helyességét a jelen eljárásban sem vizsgálhatja. A másodfokú bíróság ugyanakkor jogerős ítéletében arra a következtetésre jutott, hogy az írásbeli felszólítás a vidéki perekre csak 20.000.000 forint + áfa összeg teljesítésére való felhívást tartalmazott az egyes követelések pontos megjelölése nélkül. Ekkor maga a felperes sem tudta az egyes követeléseit pontosan megjelölni, végleges keresetében viszont ennek több, mint a dupláját követelte. Az írásbeli felszólítással érintett követelések pontos megjelölése hiányában az írásbeli felszólítás nem alkalmas a követelések beazonosítására, ezért nem szakította meg az elévülést. A felülvizsgálati kérelem ezt a jogi következtetést támadta a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésére vonatkozó kúriai gyakorlat alapján.

[40] A régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás megszakítja az elévülést, de a törvény nem szabályozza az írásbeli felszólítás tartalmi követelményeit. A bírósági gyakorlat alapjául szolgáló GKT 72/1973. számú állásfoglalás szerint elegendő, ha a felszólítás olyan adatokat tartalmaz, amelyek alapján a kötelezett azonosítani tudja a vele szemben támasztott követelést: meg tudja állapítani, hogy milyen jogviszonyból, illetve tényállásból származó, milyen követelésről van szó; nincs szükség a jog szabatos meghatározására, valamint a követelés összegének pontos megjelölésére (BH1978. 530.). Az írásbeli felszólítás akkor is megszakítja az elévülést, ha a jogosult abban tévedésből nem helyes jogra hivatkozik (BH1988. 456.). Az írásbeli felszólítás alkalmas az elévülés megszakítására, ha a

kötelezett tisztában van azzal, hogy a jogosult mi miatt, milyen igényt kíván vele szemben érvényesíteni (Kúria Mfv.II.10.716/2011/4., megjelent BH+ 2013.7. 304.). Az írásbeli felszólítás minimális tartalmi kelléke a követelést megalapozó tényállás és az alapul szolgáló jogviszony megjelölése, valamint a jogosult azon akaratának kifejezése, hogy követelését érvényesíteni kívánja (Kúria Pfv.III.20.039/2012/3., megjelent BH2014. 106.; Kúria Pfv.III.20.655/2019/6.). Az írásbeli felszólítás megszakítja az elévülést, ha a kötelezett írásban értesül arról, hogy a jogosult igényt tart követelése kiegyenlítésére, azt érvényesíteni kívánja, és a kötelezett azonosítani tudja a vele szemben támasztott követelést (Kúria Pfv.V.21.052/2017/5., Pfv.V.20.330/2015/4.). Az elévülés megszakítására az olyan írásbeli felszólítás alkalmas, amely kellően konkrét és egyértelműen beazonosítható módon tartalmazza az érvényesíteni kívánt igényt, nem csak általánosságban, figyelemmel arra is, hogy az írásbeli felszólítás időpontjában a jogosultnak milyen adatok álltak rendelkezésére {Kúria Pfv.V.20.162/2018/4. [37]}. Az írásbeli felszólítás alapján beazonosíthatónak kell lennie a felek közötti jogviszonynak, az abból eredeztetett fizetési kötelezettségnek és annak felszólításkori összecszerőségének, valamint egyértelmű akaratkifejezést kell tartalmaznia az igény érvényesítésére (Kúria Pfv.V.20.216/2021/4.).

[41] A régi Ptk. fentiek szerint ismertetett szabályozása alapján több követelés esetén követelésenként kell vizsgálni az elévülést, így annak megszakítását is. A régi Ptk. 327. § (1) bekezdése és az ahhoz kapcsolódó kúriai gyakorlat alapján az írásbeli felszólítás akkor szakítja meg az elévülést, ha az a hatályosulás időpontjában alkalmas arra, hogy a kötelezett a vele szembeni követelést azonosítani tudja. Ehhez nem kell tartalmaznia sem a követelés alapjául szolgáló anyagi jog pontos megjelölését, sem a követelés pontos összegét, de az alapul szolgáló jogviszonyt és a követelés alapjául szolgáló tényeket olyan mértékben fel kell tüntetnie, hogy a kötelezett azonosítani tudja, a jogosult milyen tények alapján, milyen követelést akar vele szemben érvényesíteni. Több követelés esetén az egyes követeléseknek is beazonosíthatóknak kell lenniük, nem elég azokra összességében és általánosságban utalni. Az elévülés megszakításáról az írásbeli felszólítás közlésének időpontjára vonatkozóan kell állást foglalni, amit nem befolyásol a perben utóbb tett nyilatkozat.

[42] A felperes és a felperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelmükben tévesen hivatkoztak arra, hogy a megnyert perek munkadíjának követelésére irányuló írásbeli felszólításból – az egyedi körülményekre is figyelemmel – az alperes mint kötelezett számára a követelés felismerhető volt. A felperes díjkövetelését a felszólítás hatályosulásakor a 2. számú módosításra alapította, de írásbeli felszólításában sem ezt, sem az ennek alapjául szolgáló tényeket nem tüntette fel. **Kizárólag a megnyert perek vonatkozásában érvényesített díjigényt, de sem ezeket, sem az ezek beazonosításához szükséges tényeket nem tüntette fel annak ellenére, hogy 2008. november 11-ig ezeknek az iratai az ő birtokában voltak és – írásbeli felszólítása szerint – a megbízás megszüntetéséről már 2008. augusztus 14-én értesült. Több követelés esetén az írásbeli felszólításnak minden egyes követelés teljesítésére kell irányulnia. A már kifejtettek szerint a létre nem jött 2. számú módosítás és a vidéki perekre vonatkozó kifejezett megállapodást nem tartalmazó, 2000. április 1-jén megkötött megbízási szerződés alapján a felek között nem volt a végleges keresettel érvényesített díjigényt megalapozó jogviszony. Ez csak az egyes perekre kötött külön megállapodások alapján jöhetett létre: emiatt a felperes követelése a vidéki megnyert perek esetében nem tekinthető egységesnek. Mivel minden egyedi megállapodással önálló jogviszony jött létre, azokból eredően a felperest külön-külön érvényesíthető követelések illethették meg. Az írásbeli felszólításnak ezért minden vidéki perrel összefüggő külön megállapodásra (mint az adott jogviszonyt megalapozó tényre), és – egyenként megjelölve – minden jogviszonyból eredő követelésre ki kellett volna terjednie ahhoz, hogy az alperes fizetési kötelezettsége beazonosítható legyen. A vidéki perekből eredő díjkövetelések beazonosításához szükséges adatok feltüntetése**

hiányában a megnyert perek pertárgyértéke 10%-aként 220.000.000 forint + áfa összegben megjelölt ügyvédi munkadíjra hivatkozással megküldött írásbeli felszólítás nem volt alkalmas e követelések elévülésének a megszakítására. A jogerős ítélet ezzel megegyező álláspontja nem sérti a régi Ptk. 327. § (1) bekezdését. A másodfokú bíróság nem tért el a Kúria Pfv.V.20.704/2013/4. számú határozatától sem, mert a követelés azonosítására szolgáló adatokat a kötelezett szempontjából vizsgálta. A jelen ügyben az alperes az írásbeli felszólításra adott válaszában éppen a követelések beazonosíthatóságát vitatta.

[43] Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta...”

BÍRÓI DÖNTÉST ÉRDEMBEN BEFOLYÁSOLÓ JELLEG:

Az önkényes mérlegelés tilalma megszegése *fogalmilag, minden esetben tehát* a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, hiszen maga az önkényes mérlegelés vezet önkényes döntésekhez, ezért csak annyit kell hozzátennünk ehhez, hogy az érdemi döntést magát befolyásolta maga az ügy érdemében elkövetett önkényes mérlegelés-sorozat.

A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme a bizonyítás és az értékelés körében nem helytálló eredményre vezetett.

A bírósághoz való jog, a hatékony jogorvoslathoz való jog megszegése végső soron abban fedezhető fel, hogy ez az előbb említett bizonyítás és értékelés helytelenül rögzített elévülés folytán a bírósághoz fordulás jogát is sértette.

A hátrányos megkülönböztetés tilalma (ezzel a törvény előtti egyenlőség) be nem tartása az szintén ezzel járt, hiszen az elévüléssel valójában nem érintett követeléssel élő felperesi, felpresi beavatkozói csoportból éppen jelen felperes és felperesi beavatkozó nem juthatott igazsághoz ésszerű, objektív megkülönböztetés hiányában, ez pedig diszkriminációba torkollott. A diszkrimináció a peres eljárásokban minden esetben a törvény előtti egyenlőség be nem tartását alapozza meg.

Az egyik indokunk felülvizsgálat szabályai szerinti, azok nem helytálló értelmezése szerinti figyelmen kívül hagyása kúriai el nem bíráláshoz vezetett, jogellenes kúriai el nem bíráláshoz, igényünk alaulindokolásához, ez pedig az érdemi, hatékony jogorvoslathoz való jogaink, bírósághoz való jogunk megsértéséhez.

Az alkotmány sértés igazoló következő pontbeli („Alaptörvény-ellenesség mibenléte tételesen”) érvek figyelembevételre kedvezőbb helyzetbe hozta volna a felperest és a felperesi beavatkozót, hiszen a keresetnek helyt adó, a felperesnek és a felperesi beavatkozónak kedvezőtlenebb támadott ítéletek és az azokban előírt tartozás – és perköltség-fizetési marasztalásokból súlyos kötelezettségei fakadnak, de ide tartozik az ügyvédi tevékenységgel megszerzett díj is, melytől a felperes elesett.

ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉG MIBENLÉTE TÉTELESEN:

Jelen alkotmányjogi panaszunkban kértük, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a 2011. évi CLI. tv. (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerint, hogy a velem, a felperessel és a felperesi

beavatkozóval érintett eljárásokban meghozott ítéletek, nevezetesen Fővárosi Törvényszék 5.P.20.710/2020/23. számú elsőfokú és a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.109/2021/6. számú másodfokú jogerős ítélete és a Kúria Pfv.I.20.948/2021/3. számú felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélete beleütköznek Magyarország Alaptörvényébe - XXVIII. cikke (1) bekezdésébe (tisztességes tárgyaláshoz való jog, részleme az önkényes mérlegelés tilalma), s (7) bekezdésébe (érdemi hatékony jogorvoslathoz való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás joga, mindezekkel összefüggésben egyrészt az önkényes mérlegelés tilalma, a felperesi, felperesi beavatkozó indokok érdemi elbírálásához való jog) ezekkel összefüggésben az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdésébe (hátrányos megkülönböztetés tilalma) és (1) bekezdése első mondatába (törvény előtti egyenlőség). Végül XIII. cikkének (1) bekezdésébe (tulajdonhoz való jog) ütközését is állapítsa meg az Alkotmánybíróság és a fenti ítéleteket semmisítse meg olyan iránymutatással, hogy a Kúria a másodfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa (2016. évi CXXX.tv. (Pp.) 427. § (1) bekezdése a,) pontja és (2) bekezdése c.) pontja, 2017. évi I.tv. (Kp.) 123. § (2) bekezdése) és a jelen alkotmányjogi panaszban írtak szerinti bizonyítási teher és mérce szerinti bizonyításra, értékelésre kötelezze a másodfokú bíróságot.

1./ Res iudicata megsértése

E vonatkozásban tehát a támadott ítéletek az rPp. 229. § (1) bekezdését sértették meg, ideértve a kapcsolódó bírói gyakorlatot. Hangsúlyozzuk, hogy az egységes bírói gyakorlattól eltérés indokolására nem került sor egyik fokú bíróság, a Kúria részéről sem.

Persze a res iudicata -hatás az elévülés megszakadására vonatkozik végső soron.

Az rPp. 229. § (1) bekezdése alapján a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalpból származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek - ideértve azok jogutódait is - egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő).

Ugyanis nem csak a rendelkező részhez, hanem az indokoláshoz is jogerőhatás fűződik és az indokolásból egyértelmű, hogy az elévülés melletti döntés és indokolása a támadott ítéleteknek ellentétes azzal. A **Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.431/2017/5.** számú jogerős részítéletének elévülésre vonatkozó részét figyelmen kívül hagyták az eljáró bíróságok. Az ítéltábla részítéletének a fővárosi per kapcsán kifejtett, az elévülésre és annak megszakadására vonatkozó jogerős ítéleti tényállása a jelen ügyben érvényesített, az ún. vidéki perekre is érvényes, mivel **a felszólító levél szövegezése egységesen vonatkozott az összes olyan perre, amit megnyert az alperes képviselőjében.** Kiemeljük, hogy a felszólító levél oly módon fogalmazott, hogy kizárólag a **megnyert perek** vonatkozásában a pertárgyérték 10%-ának megfelelő ügyvédi munkadíjat kér, melynek összege 220.000.000 forint + 25% áfa. **Amennyiben a „megnyert perek” megfogalmazás alkalmas volt a Fővárosi Bíróság előtt 4.P.27.145/2001. számon indult eljárás tekintetében az elévülés megszakadására, úgy alkalmasnak kellett volna lennie a fennmaradó vidéki perek tekintetében is. A tényállás ugyanaz a már elbírált keresetrész tekintetében, a felek szintén ugyanazok, így a jogerős részítéletben írtak ítélt dolognak minősülnek, a jelen ügyben már nem bírálhatók felül és nem is vizsgálhatók. Ennek lerontása a Kúria már ismertetett érvelésével önkényes.**

A beazonosíthatóág kérdésében sem tudott a Kúria elfogadható magyarázatot adni arra nézve, hogy miért nem vette figyelembe alperesi passzív magatartást, az ügyszámok nem-csatolása

körében. Teljesen logikátlan, hogy a birtokában lévő iratok alapján ne tudta volna beazonosítani az összes követelést. **Az iratátadás 2008.11.11.-en történt, jelen voltak** [REDACTED]

Az alperes 12 év alatt nem volt hajlandó becsatolni a peres ügyszámokat, az iratokat, ezzel szándékosan kárt okozott és a bíróságot félrevezette. A bíróság hiába kérte, mi hiába kértük, nem adta át, nem nyújtotta be. Ilyen körülmények között elévülésről, be nem azonosíthatóságról nem lehet szó az ügy többi egyedi körülményei alapján sem.

A felperes 2020. október 7-ei beadványa előtt pontos keresetet előterjeszteni nem tudott, mivel az alperes többszöri felszólítás ellenére is csak 2020. szeptemberében bocsátotta rendelkezésére a tőle már **2008.11.11-én** átvett iratokban található ügyszámokat. A BH2002. 235. számú határozatra, miszerint az ítélt dolog tárgya a keresettel érvényesített jogról való döntés az annak alapjául szolgáló releváns tények **és jogi okfejtések**, így a felek közötti jogviszony minősítése is, mely utóbb vitássá nem tehető, attól egy későbbi perben a bíróság sem térhet el. Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet indokolásában foglaltaknak éppen olyan res iudicata hatást kell tulajdonítani, mint a rendelkező részben írtaknak. **E BH-t azóta is több precedensképes határozat hivatkozta azonos tartalommal, s szűkített értelmezése is legfeljebb csak fél- és ügyazonosság hiánya esetén alapos ! (pl. Kúria Pfv.20094/2013/4., Kfv.35.46/2011/8)**

A Gfv.VII.30.059/2013/5. számú precedensképes ítélet szerint a „ Kúria nem ért egyet a felperessel abban a kérdésben, hogy a rendelkező részt kell csak vizsgálni az ítélt dolog kapcsán, ugyanis a rendelkező részben foglalt rendelkezés valódi tartalmát a bíróság az indokolási részben fejti ki, és így egységében minősülnek ítélt dolognak. Mivel a jogerős közbenső ítéletben a bíróság azt állapította meg, hogy az alperesnek joga volt visszatartani a garanciális összeget és abból joga volt kielégíteni magát, ez a közbenső ítélet jogereje miatt a továbbiakban már nem vitatható. ”.

Igy az eljáró Kúria, Törvényszék és Táblabíróság megsértette az alábbi **precedensképes** eseti döntéseket legalább az indokolás, de nézetünk szerint a rendelkező rész vonatkozásában is: BH+ 2014.3.121: Kúria Gfv. VII. 30.059/2013. A jogerős közbenső ítéletben elbírált jogalap az eljárás folytatása során már nem bírálható felül [Pp. 229. § (1) bek.]. BH+ 2014.5.211: Kúria Pfv. III. 20.603/2013. A jogerős közbenső ítéletet követő eljárás már csak az összegszerűség tekintetében folyik, amelynek során a bíróság a közbenső ítélettől utóbb akkor sem térhet el, ha a követelés összegének (mennyiségének) megállapítása iránt folytatott eljárás során felvett bizonyítás anyaga erre alapot adna. A jogerős közbenső ítélethez fűződő anyagi jogerő feloldására csak a perújítási eljárásban van eljárásjogi lehetőség [Pk. 195. számú Polgári Kollégiumi Állásfoglalás]. [1952. évi III. tv. 213. § (3) bek., 1952. évi III. tv. 229. § (1) bek.]

Mivel az Alkotmánybíróság nem szuperbíróság, nem „negyedfok”, ezért mindez – főleg az egységes bírói gyakorlattól eltérés- még kevés lenne az alkotmányjogi panaszunk sikeréhez, de a világos, érthető, nem nyilvánvalóan alaptalan, nem önkényes magyarázat hiánya már eredményessé teszi azt.

2./ Elévülés megszakítására alkalmas írásbeli felszólítással összefüggő jogszabályok megsértése

E körben tehát a támadott ítéletek az rPtk. 327. § (1) bekezdését sértették meg, ideértve a vonatkozó bírói gyakorlatot. Hangsúlyozom, hogy az egységes bírói gyakorlattól eltérés indoklására nem került sor egyik fokú bíróság részéről sem.

Az rPtk. 327. §-ának (1) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is -, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést.

A jelen per alapjául szolgáló korábbi kereset 2010. szeptember 20-án került előterjesztésre, a felperes 2009. december 1-jén kelt levele szintén megszakította az elévülést.

Az elévülés megszakítására alkalmas minden felszólítás, csak **felismerhető legyen benne a követelés, s persze elsősorban a követelés kötelezettjének legyen felismerhető, márpedig pontosan tudta az alperes, hogy mit követel a felperes „rajta” a vidéki perek munkadíjai kapcsán. A felszólítás összege helyes megjelölése nem elévülés-megszakítási követelmény, egyáltalán a részben hiányosnak minősíthető tartalmú, a követelés nem minden jellemzőjét leíró követelés-megjelölésű felszólítás is alkalmas az elévülés megszakítására. Jelen ügyben az összegszerűség megjelölése nem volt szinkronban a felszólítás magja szerint meghatározott követeléssel, mert az utóbbi a teljes, minden megnyert per munkadíjára vonatkozott, de a tévedés vagy koherenciázavar a szövegben, az elírás, ha úgy tetszik a felületesség megengedett a bírói gyakorlatban. Megengedett akkor, ha a követelés alperesi beazonosíthatóságát nem csorbítja és jelen ügyben nem csorbította. „...kizárólag a megnyert perek vonatkozásában, a pertárgyérték 10%-nak megfelelő ügyvédi munkadíjat kérek, mely összesen 220.000.000 Ft + 25 % ÁFA”.- így szól a 2009. évi felszólító levél. A kizárólag a megnyert perek kifejezésre és arra is figyelemmel kellett volna a Kúriának lennie, hogy a fővárosi megnyert perekre szűkítés hiányzik.**

A bírói gyakorlat szerint nem a követelés precíz minden elemében alapos megjelölése dönti el az írásbeli felszólítás megfelelőségét, hanem csak a felismerhetőség. Ha pl. kötelmi követelésnél a szerződés azonosító száma vagy a pontos jogcíme vagy összege vagy a címzett jogosult feltüntetése hiányzik a felszólításból, ilyen vagy más kisebb tévedés van benne, attól még, addig a szintig, amíg felismerhető a követelés, a felszólítás megfelelő az elévülés megszakítására. Vannak hitelkártya-perek, melyekben még az egyenlegközlés is megszakítja az elévülést, pedig abban sincs megjelölve pontosan a követelés más jellemzővel, még a felszólítás felszólító móddal írt mondata is rejtett marad benne, más felszólításokban az összegszerűség csak kikövetkeztethető vagy pongyola megfogalmazású.

A Kúriai BH+ 2013.7.304. (precedensképes) szerint „Helyesen hivatkoztak az eljáró bíróságok a büntetőeljárásban vizsgálat tárgyává tett fiktív számlákon túlmenő fiktív számlákkal kapcsolatban az elévülés nyugvására. Ettől függetlenül az erre vonatkozó kártérítési igény érvényesítése kapcsán is irányadó az, hogy a polgári jogi igény érvényesítése az elévülést megszakította, hiszen a felperes a büntetőeljárásban az eljáró bíróságok által megítélt összegnél magasabb, 15 millió forintos kártérítési igényt érvényesített, amelyből a fiktív számlákra vonatkozó igény a 10 millió forintot meghaladta. Ezek a számlák egyébként szintén csatolva voltak a büntetőeljárás irataihoz, így nyilvánvaló, hogy a felperes szándéka az ezzel összefüggő kártérítési igény érvényesítésére is irányult.”

A másodfokú bíróság szerint a „felperes maga is elismerte, hogy a 2020. október 7-ei beadványa előtt nem tudta, hogy milyen peres eljárásokra mekkora összegű ügyvédi munkadíjra tart igényt, így kizárt, hogy a 2009. december 1-jén kelt irat, valamint a 2010. szeptember 20-án benyújtott kereset e tekintetben megszakítja az elévülést.” **Ez igaz, hogy nem tudta a felperes, a 2016. november 16-án kelt beadvány alapján is igaz, azonban jogilag téves bírósági következtetés, hiszen a nem kellő pontossággal ismert korábbi követelés esetén is meg lehet szakítani az elévülést, s milyen más módon, mint nem 100 %-os szabatossággal, éppen hogy, kényszerből a megszakítás, az igényérvényesítés érdekében az „abból főzők, amim van”-jellegű kissé általánosabb megfogalmazással: „megnyert perek” és nem „megnyert fővárosi perek”.** Amennyiben a „megnyert perek” megfogalmazás alkalmas volt a Fővárosi Bíróság előtt 4.P.27.145/2001. számon indult eljárás tekintetében az elévülés megszakadására, úgy alkalmasnak kell lennie a fennmaradó vidéki perek tekintetében is. Azért is értelmezhetetlen az elévülés megállapítása, mert elkülönítéssel érintett volt a per, azaz a vidéki és a budapesti perek díjai tekintetében született bírósági elkülönítő végzés. Időben megelőzték a vidéki perek a budapestit, az utóbbi díját kifizette az alperes pedig abban nem egyedül járt el jogi képviselőként a felperes, a vidéki perekben igen. Fel sem merült, hogy a vonatkozó felszólító levél, melyre tehát a budapesti peres díj kapcsán elismerést tett az alperes, ne vonatkoznak minden követelésre. Ráadásul a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság ítélete után és azonos indokolással született meg az időben első fővárosi ítélet. Mindez szintén sérti az önkényes mérlegelés tilalmát. Külön jogi érdek – igazolással kellett egyébként beszerezni a vonatkozó ügyszámokat a kezelőirodákban az erősen elhúzódo eljárásban (bár a panasznak nem tárgya, de ez is sértette a tisztességes eljáráshoz való jogot).

2020. október 7-ei beadványa előtt pontos keresetet a felperes előterjeszteni nem tudott, mivel az alperes többszöri felszólítás ellenére is csak 2020. szeptemberében bocsátotta rendelkezésére **a felperestől már 2008-ban átvett iratokban található díjköveteléssel érintett ügyszámokat. Ez az irat is egyértelműen a beazonosíthatóságot bizonyítja.**

Mivel az Alkotmánybíróság nem szuperbíróság, nem „negyedfok”, ezért mindez – főleg az egységes bírói gyakorlattól eltérés- még kevés lenne az alkotmányjogi panaszunk sikeréhez, de a világos, érthető, nem nyilvánvalóan alaptalan, nem önkényes magyarázat hiánya már eredményessé teszi azt.

3.) A felülvizsgálati kérelemben írt indok elbírálhatóságával kapcsolatos jogellenes állásfoglalás

Nem másként értékelték, hanem figyelmen kívül hagyták az eljárt bíróságok a Fővárosi Bíróság 66.P. 21.698/2011/9-es sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvében (2.o. első bekezdése) foglaltakat is ! Itt az összes és nem leszűkítve a fővárosi perekre vonatkozóan teszi meg írásbeli felszólításnak is beillő, az elévülés megszakítására alkalmas nyilatkozatát a felperes !

Ezzel összefüggésben az idézett kúriai határozat tartalma ugyan érveket, de ezek kimerülnek a szabályok és a kúriai gyakorlat ismertetésében, s pusztá deklarációjában az előbbi „győztes” el nem évülést okozó következtetésünk számításba nem vételéről.

A rendkívüli jogorvoslat korlátait, ennek funkcióját az indítványozók természetesen értik és igenlik. De ezek alkalmazásának mikéntje nem mehet el odáig, hogy a felülvizsgálatot gyakorlatilag a nem helytálló, de nem önkényes bírói mérlegelésen kívüli elemekre szorítsa a megismétlendő kereseti és fellebbezési érvek közös halmazának. Márpedig egy el nem évüléssel, az elévülés megszakításával kapcsolatos felperesi, felperesi beavatkozási érvelésnél a felhozott megszakításra alkalmas dokumentumok helyes tartalmát csak megvilágító nem hivatkozott dokumentum, függetlenül attól, hogy maga is alkalmas önállóan is a megszakításra, nem tiltott indok. Ha egy gyermek orra vérzik, akkor annak eldöntésénél, hogy sima orrvérzés vagy egy korábbi testi sértés okozta, a gyermek 2 perccel korábbi szavai arról, hogy valaki „ne bántsa”, akkor is figyelembe jöhet a felülvizsgálati kérelemben, ha kifejezetten nem került e szavakra hivatkozásra sor, de csak akkor, ha magára a testi sértés mint orrvérzési ok lehetőségére és az orrvérzés tényére igen. **Önkényes kúriai mérlegelésre (32 bek. a kúriai ítéletben) nem lehet bízni az ilyen hivatkozott tényeket megvilágító nem hivatkozott tény, indok esetén, hogy új, tiltott vagy megvilágító, bizonyító ereje miatt nem tiltott körülmény egy felülvizsgálati eljárásban.**

Az egyik indokunk felülvizsgálat szabályai szerinti, azok nem helytálló értelmezése szerinti figyelmen kívül hagyása tehát kúriai el nem bíráláshoz vezetett, jogellenes kúriai el nem bíráláshoz, igényünk alulindokolásához, ez pedig az érdemi, hatékony jogorvoslathoz való jogaink, bírósághoz való jogunk megsértéséhez.

Az 1.) , a 2.) és 3.) pontokban írtakra is igaz ezért:

Az alkotmányellenes, mert önkényes kúriai és jogerős döntés Alaptörvény-ellenessége abban áll, hogy a fenti három kérdésben nyilvánvaló, fekete-fehér jellegű tévedéseket valósított meg.

Sértette e körben a hatékony jogorvoslathoz való jogot is mint a tisztességes eljárás rész-jogosítványát az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikke és az Alaptörvény 28. cikke tekintetében, mert

Az önkényes mérlegelés tilalma, a bírósághoz való jog, a hatékony jogorvoslathoz való jog megszegése, tehát az Alaptörvény XVIII. cikke fentebb írt nem-alkalmazása olyan bírói hiba, mely egyértelműen önkényes, minden ésszerűséget sért, a hatékony érdemi döntéshez, jogorvoslathoz és így indokoláshoz való jogba is ütközik, s nem mellékesen a magját érinti a hátrányos megkülönböztetéstől való védelemnek, tehát e körben tévedni súlyosabb megítélésű, mint más eljárási rész kérdésben.

Mindez nem esik tehát az alkotmányos bírói független, szabad mérlegelés elvébe sem, azt átlépi, önkényes mérlegelést valósít meg. **Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült.**

Mindegyik bíróság így túllépte a szabad – akár téves – mérlegelési szabadságát. Az önkényes mérlegelés tilalma sérült.

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikke (1) bekezdése, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való jog, részlemeze az önkényes mérlegelés tilalma közvetlenül, és közvetve

ezekkel összefüggésben (7) bekezdése (érdemi hatékony jogorvoslathoz való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás joga, mindezekkel összefüggésben az önkényes mérlegelés tilalma) és a XIII. cikkének (1) bekezdése is (tulajdonhoz való jog) sérült. A

bírósághoz való jog azért, hiszen az magában foglalja az érdemi elbíráláshoz és hatékony jogorvoslathoz való jogot, az indokolatlan elévülésről szóló megállapítás ezt gátolta, melyek e körben elmaradtak. Minden jelen alkotmányjogi panaszbeli jog, részjog sérült.

Könnyű belátni, hogy az eljáró bíróságok nem létező mérlegelési szabadságot teremtettek maguknak és contra legem jogellenesen döntöttek. A jogszabály és a vonatkozó bírói gyakorlat egyenes, teljesen világos tartalma nem írható felül, a kétséges, általános tartalom adott esetben értékelhető a nyelvtani értelmezéstől eltérően, itt azonban erről szó sem lehetett volna). A mérlegelés önkényessége nem kétséges. A tisztességes eljáráshoz való joggal való kapcsolata az önkényes mérlegelésnek nem vitatott a Strasbourg-i Bíróság gyakorlatban sem.

Diszkriminatívnak, az Emberi Jogok Európai Egyezménye 13. cikkébe, az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe ütközönek tekintjük az eljárást, mert

.... Az Alkotmánybíróságnak következetes az ítélezési gyakorlata azt illetően, hogy az államnak az alapvető jog tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó kötelezettsége nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy biztosítania kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételeket is [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, 55/2001. (XI. 29.) AB hat.].

4.) A tulajdonjog sérelme nem pusztán az eljárási költségekben van:

Az ügyvédi tevékenységgel megszerzett díj tulajdon, az önkényes bírósági mérlegeléssel ezt veszítette el a felperes.

De persze az alkotmányos sértés igazoló előző pontbeli („Alaptörvény-ellenesség mibenléte tételesen”) érvek figyelembevétele kedvezőbb helyzetbe hozta volna a felperest, hiszen a keresetnek helyt adó, a felperesnek és felperesi beavatkozónak kedvezőtlenebb támadott ítéletek és perköltség-fizetési marasztalásokból súlyos kötelezettségei fakadnak és a tulajdonjoga megvédésére is sor került volna.

Az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdésébe (tulajdonhoz való jog) is ütköznek a támadott döntések tehát.

Végül:

Egyik előbbi alkotmányos megsértett jog szükséges, arányos, objektív, észszerű korlátozása sem merült fel egyik bíróság ítéletében sem, nem mentesül egyik sem az alkotmányos sértés alól ezen az alapon sem (**Strasbourg-i szükségességi-arányossági tesztre utalok**).

A tisztességes eljáráshoz való jog csak a tárgyalás nyilvánossága tekintetében korlátozható, ez fel sem merült. A tulajdonhoz való jog adók és közérdekű használat érdekében korlátozható jogszerűen, ez fel se merült.

JOGI ÉRVELÉS HOSSZABBAN ÉS ÁLTALÁNOSABBAN:

Az előbbieken kifejtett Alaptörvénysértésekhez az alábbi alkotmányjogi, nemzetközi emberi jogi háttér, alapok tartoznak:

Az Alaptörvény rendelkezéseinek megsértése olyan esetben is fontos körülmény, amikor az nem jár orvosolható alkotmányos sértéssel jelen eljárásban, hiszen ezek fényében kell megítélni a jelen alkotmányjogi panasz eljárásban releváns, érdemben elbírálendő előző pontban kifejtett alkotmányos sértéseket. Ilyen az Alaptörvény M. cikke:

Az Alaptörvény garantálja

M cikkének (2) bekezdésében, hogy
„Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

XV. cikk (1)-(2) bekezdéseit:

*„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”*

XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit:

*„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”
„(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”*

A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása az előző részekben írtakon túlmenően:

A tisztességes tárgyaláshoz és a jogorvoslathoz fűződő jog sérelme

A fogyasztót, mint peres felet is megilleti a tisztességes tárgyaláshoz, tágabban a tisztességes eljáráshoz való jog.

A 7/2013. (III. 1.) AB határozatban meghatározásra került, hogy *„a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jog azt követeli meg a bíróságoktól, hogy az eljárási szabályokat az Alaptörvénynek megfelelően alkalmazzák, és azt a minimális követelményt mindenképpen előírja, hogy „a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon”*

Az indítványozók a nem jogerős ítélettel szemben fellebbezett, abban és több beadványában az időközben is keletkezett, álláspontját erősítő jogértelmezésekre felhívták a bíróságok figyelmét. Ezeket azonban az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, elutasították, legtöbbször indokolás nélkül, vagy felszínes indokokkal. Ezzel kapcsolatban éppen indítványozó fellebbezési jogának lényege veszett el, kiüresedett a jogorvoslati jog, mely azonos elbírálás alá esik azzal, mintha nem is biztosították volna azt.

A felülvizsgálati eljárás során is olyan indokolás nélküli megállapítások kerültek rögzítésre (fentebb), melyek különösen az ismert nemzetközi jogi fórumok állásfoglalásainak tükrében alapos magyarázatra szorultak volna, ám az állítások még érintőlegesen sem lettek alátámasztva.

Az Alaptörvény-ellenességet megalapozza tehát, hogy az önkényes mérlegelés tilalma az előbbieket körében súlyosan sérült a következő általános standardok és indokok miatt önmagában és együttesen értékelve is:

„A bírósághoz való fordulás alapvető joga nemcsak a beadványok előterjesztésének jogára szorítkozik, hanem a bírósági eljárásban a fél pozícióját biztosítja a személyeknek. A személyek alanyai, alakítói és nem tárgyai, »elszenvedői« a bírósági eljárásnak. Alkotmányban biztosított joguk van arra, hogy a bíróság az eljárásba vitt jogaikat és kötelességeiket elbírálja (s ne csak az ezeket tartalmazó beadványról mondjon véleményt), és arra is, hogy lehetőséget kapjanak a bírósági döntés alapjául szolgáló tényállással és jogi kérdésekkel kapcsolatban nyilatkozataik megtételére.” Ezt a logikát követve az Alkotmánybíróság megsemmisítette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénynek (Pp.) azt a rendelkezését, amely szerint a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha megállapítható, hogy „a felperes követelése nyilvánvalóan alaptalan vagy lehetetlen szolgáltatásra (megállapítására) irányul” [59/1993. (XI. 29.) AB hat.].

Az önkényes mérlegelés a felperesnek és a felperesi beavatkozónak az EJEE 6. cikkét és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított jogait is sérti. Ezzel kapcsolatban merül fel az, hogy ha a bíróság megsérti a Pp. 206. §-ban foglalt mérlegelési és jogértelmezési szabályokat (önkéntesen mérlegel vagy értelmez jogot), akkor megsérti-e a peres félnek a tisztességes tárgyaláshoz való alkotmányos jogát. Ha a bíróság önkényesen mérlegel, vagy értelmez jogot, ugyanúgy nem biztosítja az ügyfél számára a bírósághoz való fordulás alkotmányos jogát, mivel jogellenesen nem vesz figyelembe való tényeket, vagy jogellenesen értelmez jogszabályokat. Az önkényes mérlegelés és jogértelmezés esetén a bíróság kizárja annak lehetőségét, hogy az ügyfél az alanyi jogainak érvényesítése érdekében hatékonyan fordulhasson a bírósághoz illetve, hogy a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.

A bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét (*Taxquet kontra Belgium*, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: *Shala kontra Norvégia*, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.). A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be (*Suominen kontra Finnország*, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: *Vojtechová kontra Szlovákia*, 59102/08.; 2012. szeptember 25.; § 35.). Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését kizárólag az alapul fekvő egyedi ügy összes körülményeinek vizsgálatát követően lehet megítélni (*Tatishvili kontra Oroszország*, 1509/02.; 2007. február 22.; § 58.; *Gradinar kontra Moldova*, 7170/02.; 2008. április 8.; § 107.; legutóbb megerősítve: *Sholokhov kontra Örményország és Moldova*, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.).

Az Alkotmánybíróság IV. 333/2016 számon hozott határozata, valamint Darák Péter a Kúria elnöke „A bírói hatalom kártérítési felelőssége” című tanulmányában is egyértelműen jogellenesnek tartja a bírói önkényt, miszerint:

Alkotmánybíróság IV. 333/2016 számon hozott határozata III. rész 23. pontja is megerősít: „A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.”

A tanulmányából szó szerint idézve: „A bírósági jogkörben eljáró személyek károkozó magatartása – amennyiben következmények nélkül marad – az államhatalom oldaláról nézve súlyos működési zavart eredményez; rést üt a jogállamiság, a jog uralma alá vetett állam eszméjének pajzsán, teret engedve ezzel az önkénynek.”

Az első és a másodfokú bíróság, valamint a Kúria önkényesen, azaz alkotmányellenesen utasította el a keresetet. A fentiek miatt ez az álláspont közvetve szembemegy az Emberi Jogok Európai Egyezménye (Római Egyezmény) 6. cikkével, de az EU Alapjogi Charta tisztességes eljárást érintő rendelkezéseivel is.

A Római Egyezmény, az 1993. évi XXXI. törvény, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 13. cikke a hatékony jogorvoslathoz való jog kapcsán kimondja: bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg. Itt említendő (a két érintett felsőbb bíróság kifogásolt döntései, következtetései kapcsán), hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Delcour-ügyben hozott határozata szerint az egyezmény nem kötelezi a tagállamokat fellebbviteli bíróságok felállítására. Ha azonban ilyen bíróságok működnek, a 6. cikknek, tehát a tisztességes eljárás általános követelményeinek érvényesülniük kell.

Az Alkotmánybíróság követi az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogi érvelését, elveit.

Az Alkotmánybíróság **tulajdonhoz való joggal kapcsolatos** gyakorlatát illetően kiemelendő:

Az AB gyakorlata szerint [64/1993. (XII. 22.) AB határozat] „[a]z alkotmányi tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat. A szükséges és arányos korlátozásnak, illetve a tulajdonjog lényeges tartalmának ugyanis nincs polgári jogi megfelelője. A tulajdonjog részjogosítványai [...] nem azonosíthatók a tulajdonhoz való jog alkotmányi védelmet élvező lényeges tartalmával. [...] Az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A másik oldalról nézve: ugyanezen szempontoktól függően az adott fajta közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége a tulajdonjogba más és más.” (ABH 1993, 373, 379–380.)

5/2016. (III. 1.) AB határozat így összegezte: „A tulajdonhoz való jog tartalmának legalaposabb kifejtését a 64/1993. (XII. 22.) AB határozat tartalmazza, melynek 2012 utáni alkalmazhatóságát az Alkotmánybíróság számos határozata megerősítette. {18/2015. (VI. 15.) AB határozat, Indokolás [26]; 25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [59]} Eszerint a tulajdonhoz való jog fogalma „nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével; azaz sem a birtoklás, használat, rendelkezés részjogosítványaival, sem pedig negatív és abszolút jogként való meghatározásával. Az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és 8 Erről a határozatról bővebben I. alább. funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A másik oldalról nézve: ugyanezen szempontoktól függően az adott fajta közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége a tulajdonjogba más és más.” [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 369, 179.] A polgári jogi tulajdonfogalomtól való elhatárolás azonban nem eredményezi a tulajdonjog részjogosítványai alkotmányos védelmének teljeskörű hiányát. A tulajdonhoz való

jog – azon belül a tulajdonjog részjogosítványainak – korlátozása akkor alkotmányellenes (alaptörvény-ellenes), ha az elkerülhetetlen, tehát kényszerítő ok nélkül történik, továbbá, ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Az állam egyfelől – az alkotmányos kivételek lehetőségétől eltekintve – köteles tartózkodni a magán- vagy jogi személyek tulajdonosi szférájába való behatolástól, másfelől köteles megteremteni azt a jogi környezetet, azt az intézményi garanciát, amely a tulajdonhoz való jogot diszkrimináció nélkül működőképesé teszi. {3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [50]} Mindemellett az Alkotmánybíróság megállapította, hogy alapjogi védelem illeti meg azt is, akinek a tulajdonszerzéshez kétségtelen jogcíme van. A jogcím akkor kétségtelen, ha az egyértelmű” {3387/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [16]; 3177/2014. (VI. 18.) AB végzés, Indokolás [24]} [31]” A tulajdonhoz való jogra irányuló gyakorlat összegzése – más összefüggésben – a 3074/2016. (IV. 18.) AB határozatban jelenik meg, amely határozatra később még visszatérek: „Emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy a 26/2013. (X. 4.) AB határozat úgy értelmezte a tulajdon védelméhez való jogot, hogy az Alaptörvény tulajdoni klauzulája – az Alkotmánybíróság eddigi következetes gyakorlata és főszabály szerint [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 373.; 10/2001. (IV. 12.) AB határozat, ABH 2001, 123., illetve 819/B/2006. AB határozat, ABH 2007, 2038, 2041.] – csak a már megszerzett tulajdont (Indokolás [193]), illetve kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi {3209/2015. (XI.10.) AB határozat, Indokolás [65]}. [37] Az államnak tehát nincs kötelezettsége arra, hogy a magánszemélyt a tulajdonszerzéshez vagy a tulajdon élvezetéhez segítse [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 201.; 936/D/1997. AB határozat, ABH 1999, 615, 619.]. [38]

EGYÉB:

Perújítást nem kezdeményeztek az ügyben.

Felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban, az lezárult.

Budapest, 2022.09.17.

Tisztelettel,

felperes és felperesi beavatkozó
kérelmezők
jogi képv.: dr. Szepesházi Péter ügyvéd

